

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kladóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelent minden nap, a hirtelen
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kladóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kladó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 57. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1914. március 11

Népek háboruja.

Mikor az utolsó tartalékos is leszerelt a veszélyeztetett határokon, nagy megkönnyebbüléssel sóhajtottunk fel: vége a háborúnak! És most a Németbirodalom világlapjai megdöbbentő cikkekben tárják eléink a valóságot: a háboru egyre tart a világhatalomért élet-halál harcot vívó fajok között, a germán és a szláv faj között. Folyik a nagyon emésztő harc, mely végpusztulással fenyeget még mielőtt az első bomba elpattant volna. Ebben a harcban a két világot megörlő hatalom közzé szorult a magyar.

Ebben a harcban, amelynek lángja nem csapott fel még, amely a békés felszín alatt lassan emészt fel nemzeti értékeinket, ebben a harcban észrevétlenül sorvadunk el és a német vészkiáltás jelzi, hogy a gyengébb fél mi vagyunk e harcban, hogy nem bírjuk tovább e harcot, mely már is végkimerüléssel fenyeget, még mielőtt a kardokat kihúzták volna a hüvelyből.

Mi legjobban érezzük, mennyire igaz van a német lapnak, mikor megállapítja, hogy Ausztria-Magyarországot sokkal inkább lesújtják a jelenlegi fegyverkezések következményei. Valóban itt az idő, mikor már nyíltan le kell számolni minden eshetőséggel.

Az orosz, ez a titokzatos északi kolosszus nem hallat vészkiáltásokat, de hadseregével tesz fenyegető mozdulatokat, ezzel jelzi, hogy sietetni akarja az elkerülhetlen véget.

Mit fog hozni a közel jövő? Nem lehet tagadni, hogy az orosz hatalom is óvatos. A tavalyi hábo-

rus készenlét idején sem merte megkezdeni a világháborút, dacára annak, hogy a monarchia egyik vezérkari ezredese utján teljesen informálva volt a monarchia legféltettebb hadi titkairól. Mily félelmetesnek tűnhetett fel előtte a monarchia, mikor a legjobb információk után sem mert támadni, dacára annak, hogy minden elő volt már készítve az általános világfelfordulásra.

Franciaország szerepe a legproblematisabb. Franciaország közvéleményének szüksége volt az orosz szövetségre, a nemzet önértetének hizeleg annak a hatalomnak a tudata, amely hatalmat ez a szövetség ad, de a francia polgár sokkal józanabb és sokkal jobban megbecsüli azokat az értékeket, melyeket a háboru elpusztít, semhogy annyit kockáztasson a gloriáért.

A francia köztársaság tekintélye megkövetelte, hogy a köztársaság megkösse az orosz szövetséget a revanche-háborura, de a felelősségtől irtózás megakadályozta abban, hogy harcot kezdjen. Eddig Franciaország megtudta akadályozni a háborút, mert tudta, hogy a háboruban a legtöbbet vesztheti s mivel a háboru egyetlen eszköze: a pénz ő adja, döntő szava van a háboru kérdésében. Meg fogja-e akadályozni továbbra is a háborút?

Akármin legyen, az elkerülhetetlen véget látjuk magunk előtt: vagy lassu vérvesztésben senyedni el, vagy a nyílt harcban. Ebben a titkos harcban az elpusztulás fel nem tartóztatható, a nyílt harc még meghozhatja a győzelmet.

Mit tárgyal a városi gyűlés.

A közgyűlés tárgysorozata.

Holnap, esütörtökön tartja márciusi közgyűlését Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága.

Ezuttal nem lesz egy hetes közgyűlés, mert legfeljebb két délután elintézik a kitűzött ügyeket, de arra is kilátás van, hogy még az első délután véget ér a tanácskozás.

Sorra kerül a kéményseprési ügy, melynél nincs más mit tenni, mint tudomásul venni a miniszter leiratát. A tanács különben javasolja, hogy vegyék igénybe a kéményseprők régi ajánlatát, amely szerint a középületeket ingyen látják el, ha megmarad a négy kerület.

Beterjeszti a tanács a csatornázási vállallattal kötött egyezséget.

Javasolja a tanács, hogy a törvényhatóság írjon fel a hirdetési szabályrendelet érvényének egy évvel leendő meghosszabbítása iránt a miniszterhez.

Tárgyalásra kerül a munkanélküliek részére adandó újabb 10,000 korona segély megszavazása.

Fontosabb dolog lesz még a vágóhídi szabályrendelet módosítása.

A tárgysorozat különben a következő:

1. Polgármester havi jelentése.
2. Magyar királyi belügyminiszter az adóknak posta útján leendő befizetésére vonatkozó szabályrendeletet jóváhagyási záradékkal el látva leküldi.
3. Kereskedelemügyi magyar kir. miniszter a kéményseprési ügyben kelt közigazgatási bírósági ítéletet leküldi.
4. Kassa szabad kir. város közönségének átírat a beszállásolási törvény módosítása iránt intézendő felirat tárgyában.
5. Pécs szabad kir. város közönségének átírat a 1907. évi XIX. t.-e. revisiója és a munkásbiztosítási intézmények államosítása iránt intézendő felirat tárgyában.
6. Győr vármegye törvényhatósági bizottsága a világbéke tárgyában

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzösfá-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

a magyar királyi kormányhoz intézett feliratát támogatás végett megküldi. — A tanács a város esaternázási munkálataira vonatkozólag az általános esaternázási vállalat által teljesített munkálatok leszámlására kötött egyezségi jegyzőkönyvet beterjeszti. 8. A polgármester előterjesztése a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak a közuti alap 1913. és 1914. évi költségvetéseire megtett észrevételeire vonatkozólag. 9. A tanács előterjesztése a hirdetési díjszabályzat meghosszabbítása tárgyában. 10. A tanács mint állanló választmány javaslata a nagyváradai demokrata pártnek a munkanélküliség ügyében beadott memorandumára. 11. Palotay és Schwartz nagyváradai lakosok felebbezése a tanácsnak a Rimanóczy-szálloda három szobájának a Kereskedelmi Csarnok részére leendő átengedése tárgyában hozott véghatározata ellen. 12. A tanács a vágóhídi szab.-rendeletet beterjeszti. 13. A tanács javaslata a könyvmai munkálatok vállalatba adása tárgyában. 14. A tanács javaslata a Löblé szeszgyárnak kövezetvámmentesség és villanyáram önköltségi áron leendő adása kérelmére. 15. A tanács javaslata a lat. szert. káptalan vámegeyzési ügyében. 16. A tanács javaslata Dosz Illés vámegeyzési ügyében. 17. A tanács jelentése a nyári uszoda ügyében. 18. A tanács javaslata a kir. törvényszéki fogház céljaira szükséges terület átengedése és az erre vonatkozó szerződés jóváhagyása tárgyában. 19. A tanács a Háromrózsa bérletére vonatkozólag Turóczy Gyulánéval megkötött szerződést beterjeszti. 20—22. A tanács javaslata Oláry Gyula, Bereczki László és Mátné András kártalanítási ügyében. 23—26. Fegyelmi ügyek. 27—30. Fizetési előleg iránti kérelmek. 31—33. Szabadság iránti kérelmek. 34. Tiszti főorvos dr Bozóky Dezső orvostudori oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

Miről a törvényhatósági bizottság t. tagjait azzal értesitem, hogy a fent felsorolt tárgyak a közgyűlést megelőzőleg 24 órával hivatalos helyiségemben bárki által megtekinthető.

Nagyvárad, 1914. március 6.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

A Növédő-Egylet legszebb emlékei.

Az alocsuthi főhercegi udvar és a Patronázs-egyesület. Szilágyi Dózsa pápai áldást vitt a fenségeknek.

Az egész városban nagy és élénk érdeklődést keltett, hogy a Növédő-Egylet zászlóavatási ünnepét az alocsuthi főhercegi udvar lelkes, szép emléksorokkal tüntette ki. Szilágyi Dózsa címére érkezett az aranypecsétes levél és a finom, fehér levélpapírokon ott vannak Klotild, Erzsébet és Mária főhercegnők irásai. Finom, határozott női vonások, amelyek legszebb emlékei lesznek mindvégig a Patronázs-egyesületnek.

És a Növédő-Egylet hálás örömmel tekint Szilágyi Dózsa, aki a Fenségek kitüntető meleg érdeklődését irányította a keresztény feminizmus nagyváradai munkájára.

A Tiszántulnak akkor volt alkalma arról a bensőséges kapocsról írni, amely Szilágyi Dózsa az alocsuthi főhercegi udvarhoz fűzi. Több ízben tartott Alocsuthon missziót és mindenkor a főhercegi udvar szívesen látott vendége volt.

... Kedves és szép emlékek, amelyeket féltve őriz lelkében Szilágyi Dózsa, aki most ez ünnepi alkalomból elmondott nekünk egy-két refleksiót, hisz valahogy nemcsak az ő emlékei ezek, ami közönségünk úgy érzi, hogy éppen ami apostoli lelkű papunk személye kapcsán némiképp neki is jussa van hozzá ...

... Az alocsuthi fenségek, a magyar Habsburgok a mult évben a szokottnál is nagyobb, melegebb ünnepélyességgel ülték meg a Magyarok Nagyasszonya ünnepét. Hármass ünnepe volt Alocsuthnak, Magna Domine Hungeronum, sajtóvasárnap és — most adta át Szilágyi Dózsa a főhercegnőknek a pápa áldását. A nyáron Rómában járt és Öszentségtől áldást hozott a fenségeknek.

Ünnepi diszbe öltözött a remek udvari főhercegi templom, ahol minden a magyar főhercegek nevét hirdeti. Boldogult László főherceg emlékét két gyönyörű, művészi bronzrelief örökíti meg. Két megkapó jelenetet ábrázolnak a domborművek. Egyik, amikor Holdházy, a nevelő a magyar nyelvből vizsgáztatja az ifjú főherceget, a másik fájdalmas emlékeket fakaszt a szivekben, a főherceg szomorú halálát örökíti meg.

Itt tartotta a szent misét és magas szárnyalású szentbeszédét Szilágyi Dózsa, aki az ünnep hármass jelenségét kapcsolta össze, és most is magával ragadta hallgatóságát. A fenségek a templom udvari páholyából hallgatták végig a szentbeszédet ...

Másnap, október 13-án családi ebéd volt az udvarban. A kastély hatalmas, művészi butorzatú ebédlőjében a főhercegi család belső emberei voltak hivatalosak. Szilágyi Dózsa az orleansi hercegnő mellett ült. Kedélyes, fesztelen hangulatban folyt az ebéd, a főhercegnők szívélyes, kedves közvetlen modorukkal lebilinesítették a kis vendégkoszorút. Most is nagy és szerető érdeklődéssel tüntették ki a nagyváradai Növédő-Egylet működését ...

— Azután természetesen Rómáról folyt a beszélgetés. Öszinte lelkesedéssel beszéltem X. Piusról, aki külön kihallgatáson volt kegyes fogadni. A fehérhaju, fiatalos energiájú egyházfejedelem meleg tekintete, apostoli szavai, áldó imája örökké emlékeztet lesz számomra. Hódolattal emlékezett meg a pápáról Klotild főhercegnő, aki néhány évvel ezelőtt volt nála kihallgatáson és ez a kihallgatás a legszebb emlékei közé tartozik a főhercegnőnek.

AZ EMBERI NEM KORA.

A Katholikus Kör II. böjti estélyén, 1914. március 6-án elmondotta dr Pataky Arnold theologiai tanár.

Az a kérdés, hogy mióta él az emberi nem e föld hátán, voltaképpen tisztán történelmi és geológiai kérdés volna, de ma egyike azon ütköző pontoknak, melyeken két világnézet vívja döntő csatáját. Míg komoly tudósok általában megelégszenek tizezer esztendővel, a darwinizmus évszázadokra, sőt évmilliókra teszi az emberiség korát, s ily módon kérdésünk közvetlenül érinti a bölcselést és a hittudományt is.

Lássuk mindenképp, miben áll e kérdés fontossága, miért lett ez világnézetek ütköző pontjává.

A darwinizmus, mely a mult század második felében élte virágzásának fénykorát, de ma már egyre vesztí tekintélyét, az ember és állat között meg akarta szüntetni a lényeges különbséget és az embert is mint a fejlődésnek közönséges, szükségszerű lánccsémét állítani be a világba. Az állatból fejlődött az ember is, — ez dogmája a darwinista felfogásnak. Csakhogy lehetetlen észre nem venni az óriási különbséget állati ösztön és emberi ész között; a darwinizmus tehát úgy akart

magán segíteni, hogy a fejlődésnek korát, mely az állat és ember között levő ürt áthidalja, százezer esztendővel mérje. Ennyi időt elegendőnek vél arra, hogy az állati ösztönből emberi ész fejlődjen ki.

A darwinizmus részletes cáfolása nagyon messzire elvezetne tárgyunktól és mivel különben is ma már komoly tudósok nem vallják és a következő előadásnak tárgya éppen az ősember lesz, legyen elég csak röviden rámutatnom arra, hogy a darwinizmus felfogása és érvelése teljesen elhibázott dolog. — Milliányi esztendők sem tudják áthidalni az állati ösztön és az emberi értelem között fennálló óriási ürt, mert a kettő között nem pusztán fokozati, hanem minőségi, lényeges különbség van. Egyik ember okosabb a másiknál, egyik embernek emlékezte, felfogása, képzelete élénkebb a másiknál. De lényegükben minden józanészű ember lelki képességei megegyeznek. Azonban az állati ösztön és az emberi ész között a különbség nem csupán ilyen. Az állat ismerete mindig csak konkrét, egyedi és anyagi dolgokra irányul; az ember azonban képes általános fogalmakat alkotni és szellemi igazságokat megismerni. Ez oly különbség, melyet semmiféle fejlődés

át nem hidalhat. Közönséges példával világítva meg a dolgot: egy almafa növekedhetik, teremhet egyre jobb és tökéletesebb almát, de az almából akármilyen fejlődés útján sem lehet állat vagy folyó.

Eppen ezért kérdésünkben kikapcsolhatjuk ezen bölcselati fejtegetéseket és kizárólag a történelemre és természetudományra bízhatjuk az emberi nem korának eldöntését.

A hit szempontjából a kérdés magában véve közömbös. Az ószövetségi szentírás közel ugyan több nemzetségtáblát s az ószövetségi történelmi könyvekben számos évszámmal is találkozunk. Mindamellel joggal állithatjuk, hogy a szentírás az emberi nem korát nem akarja meghatározni. Eltekintve attól, hogy a szentírás számok sok esetben kerek számok, avagy mesterséges számszerek csoportjai és hogy évszázadok alatt a sok másolás folytán az eredetileg helyes számok romlását is szenvedtek, a szentírás nemzetségtáblák nem teljesek, hanem hézagosak. A szent szerzők a nemzetségtáblák által többnyire csak egyik embernek valamely nevezetes egyéntől való származását akarták igazolni, hogy hány ágon keresztül, hány ágnak közvetítésével történt a származás, mellékes dolog volt. Az atya, fiu, nemzé,

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály“ Gőzmosógár

FEST TISZTIT MOS A LEGSZEBBEN.

— Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve. —

FONTOS! Nagyváradai fiók: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

— A művészetek Rómája különösen érdekelte a fenségeket. A vatikáni képtár, a templomok, és a pogány Róma művészete, ... szívesen emlékeztek vissza ezekre a beszélgetés folyamán, különösen Mária orleansi hercegnő, aki gyönyörűen fest, és őszinte kritikával mondhatjuk, hogy az ő művészete nem dilettantizmus, hanem igazi komoly és értékes művészet ...

— A római utam legkedvesebb epizódja volt a Fiuméból Avernába hajózás. Gyönyörű időnk volt. Az ég ragyogó azur-kékje — csak az olasz tengeren ilyen szép az ég — beleolvadt a csendesen hullámzó, a nap sugariban ezerféleképp vibráló hatalmas víztengerbe. A fedélzeten ebédeltünk. Szemben ült velem a koronaórság kapitánya. Elmondottam, hogy premontrei vagyok és Rómába igyekszem. Messze az asztal másik oldalán örömmel szólalt meg egy erős tenorhang.

— Én is az ő tanítványuk vagyok. Velem járt Fetser püspök, Smetka L. Odön, Kolozsváry tanár.

— És Takács is ezzel az osztállyal járt.

— Nem kérem, — feleli — velünk Takács prépost sohasem járt.

— Nem a prépost, mondom én, hanem a tenorista.

— Ja, az — én vagyok, feleli ...

— Azóta szegény Takács már meghalt ...

— A fenségek is szívesen beszéltek élményeikről. Meghatottan emlékezett meg a főhercegnő, a később olyan szomorú hírességre szert tevő Kárpáthiáról, amely a Titánic utasait mentette meg.

— Ebéd után a festőien szép kék terembe mentünk át, ahol cerele volt. A beszélgetés mindvégig magyarul folyt, a fenségek kitűnően beszéltek a magyar nyelvet.

— Az ebédlő hatalmas szárnyas ajtója a kastély parkjára nyílnak. A gyönyörű, óriási parkban most is minden József főherceg ízlését dicséri. A hatalmas, százados fák, a remek virággruppok, mindenütt esupa szín és illat ... Megható az a szomorú szeretet, amellyel László főherceg emlékét őrzik itt

mindenütt. Az ifjú főherceg kedves virágai, a fák, amelyek alatt játszott és amelyekbe valaha bevészte a nevét ... Mária főhercegnő szeretete vonja be az emlékezés aranyfátylával Lászlót.

— A kastély sok értékes szépségét szinte lehetetlen kiírni. Külön ki kell emelnem a hatalmas, gyönyörű könyvtárt, amelyet nemrégiben rendezett Ferenczy. A könyvtár diszei a magyar klasszikusok.

— Alesuth? Csendes elhagyott falu volt valaha, most azonban az anyagi és erkölcsi kultúra útján halad mind jobban előre. Templom, iskola, népjóléti intézmények, mind mind a magyar Habsburgok tevékenységét, áldását kezeit dicsérik. „Még a levegőt is a Fenségeknek köszönhetjük”, mondja a jó falusi magyar ...

500 millió a német tüzéségnek. Műnkheni parlamenti körökben az a hír merült föl, hogy új német véderőjavaslat van készülőben, amely ötszáz millió márkát fog kérni a tüzéségnek újra való fölfegyverzésére. Az ellenzéki lapok követelik a kormánytól, hogy nyilatkozzék erről a hírről. Azt hiszik, hogy ez a jövő héten, amikor a birodalmi gyűlés a katonai költségvetéssel foglalkozik, meg is fog történni.

Montenegrói határsértés. A montenegrói határon osztrák és magyar vadászcsapat és ernagore csapat között történt vasárnapi összeütközés ügyében megállapítást nyert, hogy a montenegróiak osztrák és magyar területen voltak és hogy a montenegróiak kezdték a tüzelést. Erre a mieink vizsgálóergettek a montenegrói csapatot a határon túl. Az incidens teljesen hű képét megállapítani még nem lehet az eddigi hírekből, csak az bizonyos, hogy a mi csapatunkból senki sem esett el. A vizsgálat folyamatban van.

szülé kifejezések tágabb értelműek, mint a mi modern nyelveinkben; jelenthetik a viszonyt nagyapa és unoka, sőt még távolabbi ágak között is.

Eppen ezért az emberiség korának meghatározásában leghelyesebben, sőt egyedül biztos alapokon úgy indulhatunk el, ha a profán történelemtől megkérdezzük, mikor alakultak az első kulturállamok és ha a geologia alapján felkutatjuk az ember első nyomait a földön.

Ismeretes dolog, hogy a történelem az első államalakulások előtt u. n. történelem előtti praehistoricus korról beszél, melyet Thomsen dán tudós ismét esiszolatlan és esiszolt kőkorszakra (palaeolith és neolith kor), bronz- és vaskorszakra osztott fel. A név az anyagra vonatkozik, melyből az ember szerszámaikat és fegyvereit készítette. A kőkorszak természetesen megelőzte a bronz és vaskorszakot; de a korszakok nem egyszerre léptek fel az egész földön. Midőn az ókori keletnek nagy kulturállamai, Assyria és Babylonia már régen elpusztultak, Észak-Európa népei még mindig a kőkorszakban éltek és számos néger és polynesiái néptörzs még ma is a történelem előtti korban él.

A legrégebb kulturállamok a Nilus völgyében és Mezopotámia vidékein keletkeztek. Lássuk, mily időre nyulik vissza ezeknek történelme.

Az idegen, ki ma Egyiptom földjére lép, szinte más világban érzi magát. Lehetetlen megilletődés nélkül szemlélni a gizehi piramisokat, szfinxet, a karnaki, luxori, esnei vagy denderai templomokat a Memnon szobrokat, melyek mintegy megkövesülései a régi Egyiptom nagyságának; a száraz homok számtalan papyrust és egyéb történelmi szem-

pontból megbecsülhetetlen emléket őrzött meg. Hanem a chronologia, vagyis az időszámítás tekintetében sok a nehézség, mert a följegyzések erről többnyire hallgatnak. Manetho sebennytoszi pap II. Ptolemaeos Philadelphos idejében, Kr. e. a III. században irt egyiptomi történetében a Nagy Sándor koráig, 331-ig uralkodott királyokat 31 dynasztiába sorozza, melyek közül az első három az istenekre és félistenekre esik, tehát történelmi hitelesség szempontjából nem számít. Egyiptomnak első emberi királya szerinte Menes volt. A Champolliontól felfedezett híres turini papyrus vagy 150 király nevét örököltette meg, a karnaki templom feliratán. III. Thotmesig (XVIII. dynasztia) 61 király nevét olvassuk, egy abydosai táblán 30-at, egy másik abydosai táblán Menestől I. Seti-ig (XIX. dynasztia) 75-öt, a saggarai táblán 47-et. Brugsch bey egy-egy király uralkodási idejét átlag 33 évre teszi, — egy nemzetség idejére — s ennek alapján Menes-ig körülbelül 4400 esztendő számolt. Champollion majdnem hatezer évre teszi Egyiptomnak történelmi korát, Lenormant 5300 évre, mások azonban megelőgesznek 3000, sőt 2200 esztendővel is.

Ami az említett királysorozatokat illeti, ma már bizonyos, hogy egyes dynasztiák nem egymás után, hanem Egyiptom különböző részeiben egyidejűleg uralkodtak. Különben Brugsch beynek számítása azért is ingatag, mert tulságosan nagyra teszi egy-egy király uralkodásának átlagos tartamát. 33 évnél átlagos uralkodási idő a világtörténelemben páratlanul állna. Magyarországnak kerek 900 esztendő alatt 48 királya volt, egynek uralkodási ideje tehát átlag 19 esztendő.

AGNOSZKÁLTAK a rejtélyes hullát.

—
November óta fekszik
a jég között.

*

A megáradt Körözs hullámaiból hétfőn kifogtak egy női holttestet a városi szennyvíztelítő telepen. Az esetet a nagyváradi rendőrségnek jelentették s mint ismertettük, érdekes közigazgatási vita után a köröstarjáni esendőrségnek osztották ki nyomozás végett.

Mire azonban megvirradt, más parancs érkezett a hulla ügyében. Ugyanis alaposabb tanulmányozás után rájöttek, hogy a hulla sem a nagyváradi rendőrséghez, sem a tarjáni vagy biharpüspöki esendőrséghez nem tartozik, hanem a biharszentadrásishoz!

Azonnal sürgős utasítás ment a szentandrászi őrségnek, hogy vegye oltalma alá a hullát. A hulla állítólag már könnyezett elkeseredettségében, hogy onnan ide, innen oda dobálják. Node végre is megnyugodott, mert hiszen hulla volt a szerencsétlen.

Nagyváradi nyomok.

A nagyváradi rendőrség a legszeleesebb körben kutatott a rejtélyes hulla kiléte után. Semmi néven nevezendő irás nem volt nála. Ellenben jobb karján be volt tetoválva két nagy betű: O. Gy.

Ezen a nyomon haladva megtalálták a november 13-iki jelentések között, hogy akkor Papp Imre nagyváradi cipész (Temető-utca 10. sz.) bejelentette anyósa, özv. Orvos Györgyné eltűnését. Az öreg asszony súlyos gyomorhajban szenvedett és többször hangoztatta, hogy világgá megy.

Nem is találták meg az öreg asszonyt,

Más tudósok, mint Lauth az u. n. Sothis-periodusokból akarták megállapítani Egyiptomnak történelmi korát. A Sothis-esillagnak (Sirius) heliacus felkelése, vagyis az a nap, amelyen a reggeli szürkületben felkelésében megelőzi a napot, képezte az egyiptomi új esztendőnek első napját. Az egyiptomiak egy esztendőt kerek 365 naposnak számítottak s így a különbség a valódi és a polgári évek között négy évenként egy teljes napot tett ki. E különbséget nem szokónapok alakjában egyenlítették ki, hanem megvárták, míg a különbség egy teljes évre rugott. Ez a Sothis-korszak; 1460 valódi esztendő megfelelt 1461 polgári esztendőnek.

Ez időszaknak tizenkettő része, körülbelül 120 év, a hanti nevet viselte és szintén időszámítási célokra szolgált. Lauth különböző, elég bonyolult okoskodásokkal arra a véleményre jutott, hogy Egyiptomnak története Kr. u. 135-ig három Sothis-korszakot ölel fel, tehát Krisztus előtt legalább 4245 évre teendő. Mások az esne-i és denderai templomok falán látható állatkörökből iparkodtak Egyiptom korára következtetni. A számítások az egyes részletekben elég ingatagok, de az átlagos középszámítás 4000 esztendő történelmi kor Kr. e., Egyiptomban elég valószínűnek látszik.

Forduljunk most Mezopotámia felé. Mielőtt az assyr és babylon vitágbirodalom kialakult volna, már az akkad és sumir népről tud a történelem. A szumirok turáni népfajt képeztek, kiket hosszas küzdelmek után az akkadi sémi népek legyőztek. Győzelmüknek gyümölcseit azonban sokáig nem élvezhették, mert más, arabiai sémi törzsek rontottak be nemsokára az Euphrates ter-

aki napokig csavargott a városban, míg végre is öngyilkosságot akart elkövetni.

Az orvos véleménye

szerint a hulla az egész csikorgó téli idő alatt a jég között volt. Ezért lehetséges, hogy a mai napig meglehetősen konzervált állapotban maradt.

A hatósági intézkedés folytán dr. Kassay Kálmán járásorvos ment ki a szentandrási határba megejteni a boncolást. A rendőrség felhívása folytán megjelent a helyszínen Papp Imre is, aki felismerte a hullában 80 éves anyósát.

A hulla nyakaköré tekert kendővel — a legvalószínűbb feltevés szerint — az öreg nő öngyilkosságot kísérelt meg. Biztosan fel akarta akasztani magát. Mikor ez nem sikerült, akkor ugorhatott a Körözsbe.

A esendőrség is betérjesszette jelentését és annak a véleményének ad kifejezést, hogy Orvos Györgyné önszántából vethetett véget életének, mert semmiféle jel nem mutat arra, hogy bűncselekmény történt volna.

Kilépés a munkapártból.

Halmay Elemér dr a munkapárt elnökéhez gróf Khuen-Héderváry Károlyhoz intézett levelében bejelenti kilépését a munkapártból. Levelében azzal okolja meg kilépését, hogy Tisza István június 4-ike után nem állt félre s így lehetetlenné tette az ország által óhajtott békét. Felemlíti, hogy a törvényalkotás terén tapasztalható száguidás pártpolitikai és hatalmi érdeknél egyébbel nem indokolható. A palotaórság gyűlöltté teszi a hadsereget is, melynek szemüknfényének kell lenni. Halmay dr a békés kibontakozáson akar munkálkodni, s azért kilép az öt fészélyező pártkeretből.

mékény vidékeire. Hosszas küzdelmek után így alakult ki az Euphrates és Tigris déli vidékein Babylonia, északi részein pedig Assyria. E két világbirodalom kifejlődése előtt csak egyes városok uralkodó szerepéről beszélhetünk, s így ismeri a történelem a kis-i, lagas-i, erech-i, ur-i stb. dynastiákat. E régibb dynastiák kora legalább 3000-re felmegy Krisztus előtt; sőt ha hitelt lehetne adni a híres Sargondátumnak, Babylonia első uralkodóinak kora közel járna a 4000 esztendőhöz. Hormuzd-Rassam az 1880—1881-ben folytatott sippari ásátások alkalmával megtalálta Nabunaid királynak agyaghengerét, melyen elbeszéli, hogy körülbelül 550-ben Kr. e. helyreállította a sippari naptemplet s akkor megtalálta a templom alapítólevelét, mely az agadei Sargon fiának, Naram-Sinnnek agyaghengerére van írva, melyet előtte 3200 évig egyetlen király sem látott. Eszerint agadei Sargon Kr. e. 3800 körül uralkodott volna. Persze nagy kérdés, mennyire megbízható Nabunaid állítása, de Berossusnak Babylonia történetirójának s az ékiratoknak tanúsága szerint is Babylonia történelmi kora a Kr. e. negyedik évezredbe nyulik vissza.

Ezzel némileg meg tudjuk határozni a bibliai vízözönnek korát is, mely, bár valószínűbb magyarázat szerint nem volt az egész világra kiterjedő, hanem csak részleges jelenség, mégis jóval megelőzte az említett kulturállamok korát, s így legalább 5000-ben történt Kr. e. A bibliai nemzetségtáblák Adámtól a vízözönig 2—3000 esztendőt adnak, s így e történelmi okok alapján az emberiség korát Kr. e. mintegy 8000 évre, a mai időkig körülbelül 10000 esztendőre tehetjük.

(Vége köv.)

Egy megtagadott párbaj folytatása

Barátságos repriz a Széchenyiben.

Erdekes tárgyalás játszódhatott le tegnap a kolozsvári katonai parancsnokság előtt. A tárgyalás természetesen zárt ajtók mögött ment végbe, ami azonban nem akadályozhatta meg az ügy érdekes epizódjainak nyilvánosságra kerülését. Az eset előzményei egy előkelő kolozsvári kávéházban játszódtak le. A szereplők részben civilek, részben katonák. A civilek budapestiek, akik a múlt hónapban Kolozsváron jártak és az estét a kávéházban töltötték.

Az egyik civil egy felsőbb tanintézeti hallgató, mondjuk Pesti Imre, a másik a fivére gazdatiszt Pesti Géza. A gazdatiszt atléta természetű fiatalember.

A kávéházban a két testvér asztala szomszédságában H. D. hadnagy szórakozott, csak úgy szólóban. Éjfél felé a hadnagy nem volt megelégedve szomszédjaival és beléjük kötött.

A hadnagy, aki a főiskolai hallgatót választotta ki haragja tárgyául, megsértette a békés civilt, aki természetesen nem maradt adósa a tisztnek. Az egész szóváltást a gazdatiszt hangtalanul hallgatta végig. Lehet, hogy ettől, de a hadnagy nagyon elragadtatta magát és kardot rántva akart elégteltelt venni. A fényes hadnagyi kard már kirepült tokjából és lecsapásra készült, mikor a hatalmas erejű gazdatiszt felugrott és úgy kapta ölbe a vagdalózni akaró hadnagyot, hogy meg se birt mozdulni.

A gazdatiszt roppant kedélyesen fogta fel a helyzetet.

— Hadnagy ur, most elvehetném a kardját, de nem teszem. Én is voltam katoná, tudom mi jár ezért. Azért dugja vissza szépen a kardot, aztán menjen haza aludni.

Ezzel szépen letette az öléből a furesa helyzetbe jutott fiatal tisztet. A kávéházban kacagtak az eseten. A hadnagy azonban roppant restelte a dolgot és ugyancsak patogott.

— Kérem a segédei nevét, ezért elégteltelt fog adni.

— Én mióta letettem az uniformist azóta a párbajnak ellensége vagyok s így önel sem bárbajozom. Erre a hadnagy ismét a kardjához folyamodott. Hirtelen odakapott az aranybojtos kard markolathoz, azonban mielőtt kihuzhatta volna, már a gazdatiszt zsebéből is kikerült a browning.

— Hadnagy ur, én is komolyan veszem mindjárt a dolgot. Dugja el azt a kardot, mert ha föl meri emelni, abban a pillanatban keresztül lövöm.

A hadnagy mit volt kénytelen tenni, ismét visszadugta a kardot és kirohant a kávéházból egyenesen a katonai parancsnoksághoz jelentést tenni a történetekről. A parancsnokság megindította a vizsgálatot s a tárgyalásra udvariasan meghívta a két civilt is, akik tegnap Nagyváradon utaztak keresztül s itt szálltak meg a Széchenyiszállodában. Este az étteremben a két utasnak csakhamar akadt katonatiszti társasága, melyben különösen egy népszerű kapitányt érdekelte a legjobban a kolozsvári affér. A gazdatiszt szóról-szóra elmondta a fenti esetet.

— Nos én lehetetlennek tartom, hogy egy embert úgy fogjon át valaki, hogy az ne tudja használni a kardját. Ugyan mutassa meg nekem.

A kapitány sem olyan vékony dongájú ember, de azért a gazdatiszt a szives felhívásra nyomban be is mutatta, hogyan kell a vagdalózni akaró tisztetekt ártalmatlanná tenni. A kapitány a felszólítást követő pillanatban már úgy át volt fogva a gazdatiszt vaskarjától, hogy mozdulni sem birt.

— Így kell ezt csinálni. Ismételte meg a kolozsvári gazdatiszt a produkciót. —

Természetesen itt nem kerültek ki a kardok és revolverek, ellenben még hajnalban is durrogtak a pezsgős üvegek.

A kolozsvári tárgyalás eredményét titokban tartja a katonai hatóság.

Két falu véres csatája.

Ki a legény a csárdában?

Két sulyos sebesült.

Somorján vásár volt tegnap. Bihar- és Hajdumegye gazdái hajtottak fel lovakat és hizott marhákat a somorjai vásárra. Mint minden vásár, ez is nagy ivással végződött. Mert aki eladta a jószágját, az ivott örömben, hogy tul van az alkudozásokon és pénz, sok pénz jött a házhoz. Aki pedig megvette, az iszik megszokásból, mert az előző vásáron ő is eladó volt.

Sok idősebb, komolyabb gazda azonban egy pár fröccs leöntése után hazamegy. A fiatalok, a legények, a virtuskodni szerető hetyke duhajok ott maradnak a kis korezmában. Természetesen Somorján ninesen anynyi italt adó helyiség, hogy minden falu fiai külön-külön dorbézolhassanak. Így aztán egy kis füstös, alacsony mestergerendás, földes putikban több község legénye kénytelen mulatni bűdös pipaszó mellett.

Tegnap is összekerült, akarattal, vagy véletlenül a somorjai kiskorezmában Kismarja és Pocsaj villogószemű, eszimaszárban hegyes-éles kést viselő ifjusága. Ittak pedig eleinte bort, sokat, később jóféle gabonapálinkát színtén sokat.

Már a bor kiváltotta a leghetykébb pocsajiból:

— Ki az ur itt? Pocsaj-e vagy Nagy-marha?

Az utóbbi Kismarja gunyveve, amelynek hallatára minden faluját szerető legényt elönt a méreg. Most sem tévesztett hatást Buzgó Imre pocsaji legény felkiáltása.

A kismarjaiak felugrottak. A pocsajiak szintén. A két falu 18—22 éves fiai gyűlölködő pillantásokat löveltek egymásfelé.

Egyszer csak sörös üveg repült a pocsajiak táborába és alig kap fejéhez az egyik pocsaji, már is kiugrik az üveget dobó.

— Én voltam. Sipos Lajos kismarjai fiu. Elfogadom a kihívást.

A korezmáros az egész családjával a legbelső szobában remegett.

A legények tudták, hogy most csata, véres ütközet lesz. Egy pillanat alatt kiszedték a székek lábait, akinek pedig ilyen fegyver nem jutott, üres, vagy teli üveget ragadott.

Valaki leütötte a lámpát. A sötétben elfojtott jajok, ütések tompa zaja hallatszott csak, majd hirtelen egy éles sikoly. Utána még egy. Gyorsan elült a csatazaj. Mindenki figyelt.

— Kétszer szurtál meg Sipos Lajos! Meghalok.

Ismét világos lett, Buzgó Imre vértócsában, ájtultan feküdt az egyik lócán. Ide fektette le Sipos Lajos és kétszer egymásután mélyesztette az éles, kifent pengét a bordái közé.

A marjaiakban megfagyott a vér, de a pocsajiakban felébredt a bosszu érzése.

Rárohantak Sipos Lajosra és össze-vissza verték.

Megölni nem akarták, csak jól elnásópágnálni. És a marjaiak nem keltek Sipos Lajos védelmére. Tudták, hogy megérdemli.

Buzgó Imrét halálos sebével beszállították a biharmegyei kórházba. Felgyógyulásához semmi remény nincs. Sipos Lajos egyelőre otthon ápolják, míg a törvény nem gondoskodik róla.

Levél a szerkesztőhöz a Szigligeti-ünnepről.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

A nagyváradi napilapok keddi számai fényesen sikerült Szigligeti-ünnepéről írnak, melyen a társadalom színe-java megjelent. Ez a fényes ünnep azonban csak papíron történt meg, a valóságban nagyon szegényes volt. Az ünnepi lakomának szónoka gyönyörűen állította be ugyan Szigligeti művészetét a modern művészet látószögébe és beszédének minden szavánál érdemes gondolkozva megállni, de egy dolgot mégsem vett észre. Kezébe vette az ünnepi serleget és a magyar drámairodalom megteremtőjéről emlékezve képzeletével a világirodalom nagyjai közé szállott és a valkürök szárnyain vitette közéjük a Walhallába a mi Szigligetünket is, de nem jutott eszébe, hogy — ha ez a Szigligeti olyan nagy alakja a magyar kultúrának — talán illenék őt méltóbban ünnepelni egész szülővárosának. Mert ez az ünnep lehetett egy szűkebbkörű, mondhatni baráti összejövetel, melyen Szigligeti neve is szóba került, de Szigligeti-ünnep semmi esetre sem volt. Nem akarok ünnepelni tanítani, hiszen erre nincs is szükség. Tudnak Nagyváradon ünnepelni, meg tud itt mozdulni egy cél érdekében minden társadalmi réteg. Csak nem rég láttuk ezt, mikor egy szürke ujságíró ünnepelt. Annak az ünneplésnek, amit akkor rendezett állítólag a város intelligenciájának egy része, most a felét sem láttuk. Persze, akit akkor ünnepeltek, az élő ujságíró, kinek jóakarata a hiúságunk rá-rászorul, hogy olykor-olykor ott olvashassuk a nevünket egy jelzőbefranggal ellátva a jóakaratu napilapok között. Szigligeti emlékének nagysága tiltja az összehasonlítást a két ünnep között. Tiltakozik az ellen a tapintat is, mely Szigligeti emlékének profanizálását látná az összehasonlításban. Csak szégyenpirulással állapítjuk meg, hogy Szigligetit, aki az elnyomatás szomorú napjaiban úgy állott beteg nemzetünk előtt, mint beteg gyermeke előtt könnyei közt is mosolygva áll az édes anya, csak hogy mosolyt csaljon gyermeke ajkára, bizalmat a lelkébe és ezáltal elősegítse gyógyulását; azt a Szigligetit, akinek a vigjátékai mellett tanult meg a nemzet újra nevetni és életkedvet nyerni, s akinek az alakja erkölcsi és esztétikai ideállá finomult az irodalomtörténet lapjain, — azt a Szigligetit Nagyvárad városa kevesebbre értékelte az ujságírásnak egy szürke alakjánál. Az ünnepi lakomának szónoka Szigligeti művészetének átértékeléséről beszélt. Nos hát nagyon csúnyán értékelték át ezt a művészetet, csak azt nem tudjuk, hogy erkölcsi vagy művészi érzékek megfogyatkozásából magyarázzuk-e botlásukat, vagy mindkettőből. — És merjünk-e még beszélni szülői, hazafiúi és emberi kulturfeladatról, melynél fogva erkölcsi kötelességünk a multnak kulturértékeit gyermekeinknek örökségül hagyni?!

Nagyvárad már kétszer kompromittálta magát Szigligeti ünneplésével. Először mikor Szigligeti szobrát leleplezték, másodsor Szigligeti születésének százéves évfordulóján. Valóban eszünkbe jut a felesperedett lipótvárosi dáma, aki a szilvanagyságu briliáns függőkhöz még szükséges kulturjárulék

tartja a színházbajárást is, de libabőrös lélekkel alussza át a legszebb operát.

Szigligeti ünnepléséhez erkölcsi és esztétikai érzék kell és ebben Nagyvárad intelligenciájának egy bizonyos része — úgy látszik — még nagyon parvenü.

Maradok a Szerkesztő Urnak tisztelő híve:

Ril.

..HIREK..

Tájékoztató.

Március 13. Bőjti est a Kath. Körben este fél 6 órakor.

*** A leendő trónörökös Nagyváradon.** Az idei nyári hadgyakorlatokat Nagyvárad környékén tartják és igen sok ezred lesz városunkban összpontosítva. Ebből az alkalomból nevezetes vendégünk lesz, Károly Ferenc József főherceg a leendő trónörökös. Károly Ferenc József ugyanis május 1-től kezdve alezredes a 39-ik gyalogezredben. A hadgyakorlatkor pedig városunkban fogják összpontosítani a 37, 39, 33, 101 ezredeket s így a leendő trónörökös több időt fog körtünk tölteni. Hogy ez mennyire befejezett tény, kitűnik abból, hogy már lakás után is néznek a fejedelmi vendég számára.

*** Uj református szuperintendens.** Komáromból jelentik: A dunántúli református egyházkerület szuperintendens választó szavazatait tegnap délelőtt bontották föl. Az egyházkerület szuperintendensé Németh István egyházkerületi főjegyzőt választotta meg, a ki 301 leadott szavazat közül 216-ot kapott.

*** Királyi kitüntetés.** A magyar kereskedő világ egyik kiváló tagját Mauthner Ödön magnagykereskedőt és törvényes utódait Ófelsége a magyar királyi földművelési miniszter ur előterjesztésére díjmentesen a magyar nemességgel Jánoshegyi előnévvel tüntette ki. Ezen kitüntetés általános rokonzással találkozik, mert Mauthner Ödönnek a hazai magtermelés, magkereskedelem és kertészet terén elért sikereit jutalmazza. Megbízhatóságáról ismert cégének, amely az idén ünnepi 40 éves évfordulóját, sikerült a külföldön is kivételes eredményeket elérni. Nagy segítsége van az öreg, de még mindig fiatal Mauthner-nek két fiában Mauthner Alfréd és Mauthner Pál-ban, akik szintén páratlan szorgalommal és nagy szaktudással viszik tovább előre a világhírű céget előnyére és diszére a magyar kereskedelemnek.

*** Vetítőest a Kath. Körben.** Krisztus kinszenvedése volt a Kath. Kör tegnapi vetítőestjének programja és a közönség zsufolásig megtöltötte a gyönyörű dísztermet. Dr. Vucskics Gyula kanonok tartotta az előadást, aki szép és megrázó szavakkal festette le a Megváltó földi életének utolsó fejezeteit, kinszenvedését és halálát. Az előadást igazán sikerült, szép vetített képek kísérték, amelyek művészi hűséggel tárták a közönség elé Krisztus életének szomorú fejezeteit. A Szentföld ihlete szállott szerte a fehér vászon képeiről. Dr. Vucskics Gyulát a közönség élénken megtapsolta előadása végén. Ez volt az utolsó vetítőelőadás ebben a szezonban.

*** Báro Fejérváry állapota válságos.** Báro Fejérváry Géza gárdakapitány betegsége válságosra fordult. Nyelvén rosszindulatu daganat támadt, mely napról-napra terjed, annyira, hogy e miatt már táplálkozni is alig tud s így ereje szemlátomást hanyatlik s az aggtábornok állapota a legkomolyabb aggodalomra ad okot.

*** Be kell szüntetni az állatvásárt.** Érdekes miniszteri rendelet érkezett tegnap az alispáni hivatalhoz. A rendeletben a miniszter kifogásolja, hogy a zsákai, körözfeketetői, nagybajomi, magyarcsékei, álmosdi, diószegi, vaskóhi és gyantai állatvásárterek nincsenek kellőleg körülkerítve. A miniszter felhívta az alispánt, hogy a vásárterek körülkerítését a legszigoribban rendelje el és ha a községek a rendeletet nem fogadatosítanak, az állatvásárt a hiány pótlásáig szüntesse be.

*** A csendőriskola pótmunkái.** A nagyváradi csendőriskola építésére felügyelő bizottság tegnap délelőtt ülést tartott a városházán Rimler Károly polgármester elnökelete alatt Vásárhelyi belügym. oszt. tanácsos, Lóránt csendőrezredes, Jendrassik Alfréd min. oszt. tanácsos, Kiss László es. alezredes, iskolaparancsnok, a város részéről Köszeghy József főmérnök és Grundböck István v. mérnök voltak jelen. Elhatározta a bizottság, hogy a csendőriskola udvarát villamos világítással látják el s erre nézve megkeresik a városi villamostelep igazgatóját. A főzkönyha átalakítását szükségesnek tartják, azonban mivel itt nagyobb összegről van szó, az iratokat döntés végett felterjesztik a miniszterhez. Felhívják a városi mérnöki hivatalt, hogy az udvar parkirozásához szükséges termőföld szállításáról gondoskodjék. Felírják a miniszterhez, hogy alakítsa meg a felülvizsgáló bizottságot, amely az iparosok számláját átvizsgálja. Kocsiut készítését javasolja a bizottság, 23000 korona költséggel. A parancsnokság kérésére megkeresik a mérnöki hivatalt, hogy az egyes pavillonok között gyalogjárókat készítsen. Kimondták, hogy a nős altisztek lakását villamos világitással látják el. Elhatározták végül, hogy az iskola környékén az utakat rendezik.

*** Lukács Ödön előadása az ipar fejlődéséről.** Tegnap este 8 órakor az Ipartestületi Asztaltársaság összejövetelén Lukács Ödön városi tanácsos előadást tartott az iparnak a városok fejlődésére gyakorolt hatásáról. A mindvégig élvezetes és nagy szaktudást eláruló előadást figyelemmel hallgatta az iparos közönség. Majd Kelen Béla, dr. Moskovits József és Szabó Károly szóltak hozzá a tárgyhoz.

*** A közegészségügyi bizottság ülése.** A mult évi közgyűlésen megválasztott vármegyei közegészségügyi bizottság tegnap alakult meg. Az alakuló gyűlésen Fráter Barnabás alispán elnökölt. A bizottság elnökéül Keszthelyi Zoltánt, előadól Balogh Elemért választották meg. Ezután Móricz Ernő megyei főorvos javaslata alapján elhatározta a bizottság, hogy a jövőben minden új patikajog adományozás alkalmával 500 és minden fiók patikajog adományozáskor 200 koronát kötelesek az új gyógyszerészek a vármegye közegészségügyi alapjára fizetni.

*** A hivatalos lapból.** A m. kir. igazságügyminiszter Lánszky Lajos nagyváradi kir. törvényszéki telekkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a VIII. fizetési osztályba sorozott telekkönyvvezetővé nevezte ki.

* **Nyugdíjazott megyei tisztviselők.** Biharvármegyei tisztviselőbizottsága tegnap tartott ülést Fráter Barnabás alispán elnöke mellett. A bizottság előtt két negyven évi szolgálattal bíró tisztviselő nyugalmazás iránti kérvénye feküdt. Hant Gyula tb. irodaigazgató és Magyar Gyula közleg. irattárnok kérték a nyugdíjaztatásukat. A bizottság a kérelmeket teljesítette és a számvevőség véleménye alapján mindkét tisztviselőt teljes fizetéssel nyugdíjazta. Ugyancsak nyugdíjazta a bizottság Ambrus György irodatisztet is, akinek szintén nagy szolgálati ideje van már. A három nyugdíjazás által a vármegye legidősebb tisztviselői válnak meg Biharvármegyétől. A nyugdíjazások után a tisztviselők özvegyi nyugdíjainak 20 százalékkal való felemelése iránt beadott kérelmeket tárgyalták és teljesítették is.

* **Tilos a bál az óvodában.** Sáp János debreceni tánc- és illemtanár gondolt merészet és nagyot, kiruccant Hajdubagásra és elhatározta, hogy a hajduk ideszakadt utódainak nagyszerű bált rendez. A bál engedély iránt Balázsházy Iván főszolgabíróhoz folyamodott Sáp, azonban elutasították azzal az indoklással, hogy állami támogatásban részesülő óvodában bált rendezni nem lehet. Sáp nem nyugodott bele az elutasításba és tegnap az alispánhoz apellált az engedély iránt, mert szerinte a bagosiaknak életszükséglet a tánc.

* **„A temetésemen is ti muzsikáltok.”** Kontyi István és a felesége együtt kofáskodtak Nagyváradon, és bizony nagyon jól ment nekik. Annyi pénzt kerestek, amennyi csak kellett, sőt még sokkal többet. A váradi piac ismert alakja volt Kontyi Istvánné, ő volt a piacon, ő kereste a pénzt, az ura jobb szeretett mulatni. Mulatott is ám amúgy magyarosan 50, meg száz pengő is kijárt a cigányoknak, s volt is nagy tekintélye a barna bőrt művészek előtt.

— Van miből, mondogatta, a temetésemen is ti fogtok muzsikálni.

Egyszer aztán, a sok mulatás, vagy mi hozta magával, elég az hozzá, hogy Kontyi István nagyon elkéseredett, megunta az életét. Nem is teketóriázott sokat, hanem egy hatalmas konyhakéssel megszúrta magát. Két hétig feküdt a kórházban, de nem lehetett megmenteni. Meghalt. Utolsó kívánsága az volt, hogy cigányzenekisérettel temessék el. Tegnap délután temették, három cigánybanda húzta a szomorú nótákat. Meghatottan és fájó szívvel játszottak a cigányok. Megérdemli, hogy szépen játszunk neki, sok pénzt kaptunk tőle. — Így muzsikáltak neki utoljára.

* **Hatósági cselédközvetítő és cselédotthon.** Már régen tervezi Nagyvárad városa, hogy hatósági cselédközvetítőt és cselédotthont állít fel. Dr Thury László főügyész már ki is dolgozott erre vonatkozólag egy szabályrendeletet. Eleméry Ferenc tanácsos vette most kezébe az ügyet; a szabályrendeletet elfogadja, azzal az eltéréssel, hogy férfieselédék részére nem tartja szükségesnek a hatósági cselédközvetítőt. Két ilyen üzletet állítana fel Nagyvárad; az egyiket az Apolló-épületben, a másikat Ujvároson bérhelyiségben. A cselédotthon vagy a Csesztivóban, vagy a Bottó-iskola épületében lenne. Egyik helyesem kellene újépítkezés, csak a berendezés.

* **A m. kir. nagyváradai honvédezenekar** ma szerdán a Fekete Sas kávéházban hangversenyt rendez a következő nagy operett újdonságokból összeállított műsorral: 1. Induló a „A repülő lovag” című operettből (ujdonság), Iostal. — 2. „Dolores” keringő, Waldteufel. — 3. „Rákóczi”-nyitány,

Kéler. — 4. Nagybáránd „A koreai menyasszony” c. balletből, Bayer. — 5. a) Dal „Egy nap a Paradicsomban” c. operettből (új.), Eysler; b) Spanyol barcarolla „A tökéletes asszony” c. operettből, Lehár. — 6. a) Kis ábránd a „Bocaccio” c. operettből, Suppé; b) „Est a Száván” jellemdarab, Zaytz; c) Magyar tánc, Kéler. — Szünet — 7. Előjáték és lengyel tánc a „Lengyelvér” című operettből (új.), Nedbal. — 8. Nagy egyveleg a „Cigányszerzemény” c. operettből, Lehár. — 9. a) „Alpesi rózsa” dal, Tucik; b) „Tiroli favágók” induló, Wagner.

* **Megérkezett a Világhírű Cabalista jósnő,** fogad lakásán Szacsvai-utca 16 szám, a kapuval szemben reggel 9 órától este 8 óráig. Belépti-díj tetszés szerint.

* **Kinai váza** a Vigadó mozgósínház mai sláger száma. A filmet a világhírű Nordiok gyár készítette. A dráma mindvégig érdekes és izgató, aminek főszerepeit Lilly Beck és Olaf Fous játsszák. Pompás kép még a helyszínen készült Mexikói fölkelők című, továbbá a Különös rókavadászat, humoros. A riválisok, dráma és Gyula alvajáró bohózat.

* **Ritók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és eselédoszobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Biharvármegyei Takarékpénztárnál.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beoltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kezegethető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritók Zsigmond-utca 21. szám alatti két bérház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharvármegyei Takarékpénztár.

Megérkeztek a szép tavaszi
kosztüm és ruha-
kelme újdonságok

Kertész

Kossuth-utcai
női divatruházába.

Mélyen leszállított árban lesznek árusítva.

Telefon 10-30. Telefon 10-30.

Hallatlan olcsóság! Férfi kalapok, sapkák, sítábotok, esernyők, férfi és női ingek, nyakkendők, harisnyák, kézimunkák, chlott és diszkotények, ridikülök. Csipkék, himzések és szallagok óriási választékban, alkalmi árakban (Szt. László-téren Sas-palotában (volt Radó-féle helyiség) Klein Vilmos és Társa cégnél.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szeichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Eladó ház.** Schlauch-tér 12. sz. ház eladó. Értekezhetni ugyanott.

x **Erdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Tavaszi újdonságok** érkeztek UJHELYI ROZA női kalap üzletébe Rimanóczy-utca Royál kávéházzal szemben. Eredeti párisi modellek feltűnő olcsó árban kaphatók Ujhelyi Rózánál Rimanóczy-utca, Kolozsvári palota

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagó-kapu mellett.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Biharodbrod állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11—95.

x **Kossuth-utca 2. sz. ház emeletén** egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden a szakmába vágó épületmunkát a leg egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Női finom párthi fél cipők** K 5, női finom chevró v. bokszt fél cipők K 6, női finom amerikai fél cipők K 7, női finom bársony fél cipők K 8, női finom bagarie fél cipők K 10, férfi chevró v. bokszt cipők K 8, férfi amerikai cipők K 10 férfi divatos kalapok 3 koronától kezdve. Fehérneműek és uridivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása Fekete Jenőnél Szt. János-utca Kispipa mellett.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x Sal Ferencz-utca 13. szám alatt 5 szoba (3 utcai) előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara, zárt folyosóból álló lakás május elsőjére kiadó. Értekezhetni a Biharmegyei Takarékpénztárnál.

x Kossuth-utca 2. sz. alatti volt Sziehta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x Az E. K. A. R. T. (Egyesült Kereskedelmi- és Automobilszállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautókat szállít az összes felszerelési cikkekben Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a. nagy raktárt tart. Telefon: 13-21. A cégnek Kórház-utca 6. sz. a. pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. Telefon: 13-52. Benzín és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x Kiadó lakások. Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6. szám.

x Több egyszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x FELHIVJUK a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt Rác és Vass női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x Szőlős-utca 12. sz. házban több egyszobás mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

Fogak és fogsorok úgy kaucukba mint aranyba foglalva szépátlás nélkül, továbbá arany koronákat, esepfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viszsgáló fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

**A legszebb
kézimunkák**

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

**Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek**

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839. Telefon 839.

x ZOMBOR SANDOR sebész-orvos műszer-kötszer és testegyenestő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső
céguél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

SZÍNHÁZ

Hei műsor.

Szerda: Kis Király (Tompa Bélával.)

Csütörtök: Cigányszerelem. (Zsigmondy Annával. Bérletszünet.)

Péntek: Kis gróf. (Zsigmondy Annával. Bérletszünet.)

Szombat: Muzsikusz leány. (Zsigmondy Annával. Bérletszünet.)

Vasárnap délután: Yankee leány; este: II. Rákóczy.

„A jegyző ur.“

— Goga Oktavián színműve. —

Bukarestből jelentik: A félhivatalos Epoca szombaton azt jelentette, hogy az osztrák és magyar követség közbenjárta a román kormánytól, hogy Goga Oktavián magyarországi oláh írónak „A jegyző ur“ című darabját vegyék le a Nemzeti Színház műsoráról, mert a darab izgatónak tartalmát nem alkalmas arra, hogy a magyarok és románok között a barátságos érzést feljessze. A hír nagy felzúdulást keltett Bukarestben, de kitűnt, hogy az Epoca közlése nem felel meg a valóságnak.

Goga színdarabját estéről-estére telt nézőtér előtt adják. A darabnak irodalmi értéke nincsen, azonban annál több benne a szélső demagóg nacionalizmusból táplálkozó politikai irányzat, amely azután több olyan jelenetet csoportosít a színpadon, amelyek a tömeg primitív indulatait könnyen föllobbantják. A hőse egy magyarországi oláh jegyző, aki a saját népét, a román elnyomja s ebben az elnyomásban fő segítőeszköze a csendőrség. A mikor a magyar csendőrök a színpadon megjelennek, a nézőtérrel esténként dühösen ordítják feljüket: — Kivelük! Dobjátok ki őket!

A színdarab meséje a képviselőválasztás körül szövődik. A románok a maguk emberét léptetik fel képviselőjelöltnek, míg a magyar kormány egy oláh származású minisztériumi tisztviselőt állít föl ellene. A kormány jelöltje győz, a nép föllázad és megtámadja a jegyzőt, aki éppen a szeretőjénél van. A jegyző elhivatja a csendőröket, a kik a zendülőket leverik. A harmadik fölvonásban a jegyző apósa számonkéri leánya hozományát, de a jegyző kijelenti, hogy a pénzt a választás céljára elköltötte. Erre az após megfojtja a jegyzőt.

Ennek a politikai beállítású műve mesének sok hí hallgatója van a romániai nacionalisták táborában és Goga tiszteletére a héten lakomát is rendeznek Bukarestben.

Psylander Nagyváradon. A leg-elegánsabb és legjobb moziszinész Waldemár Psylander néhány hét óta a magyar fővárosban, a Royal Orfeum színpadán aratja a babért, — horribilis gázsiért. A nagyváradi színház figyelmes igazgatója igyekszik kedves közönségét kielégíteni, hogy Psylander urat és teljes társulatát szerződtette két estére, naponta két föllépéssel, mely alkalommal eljátszák a Dolborg báró fogadása című moziszekecset, mellyel óriási sikert aratott e társulat Budapestén is. Az e hó 18 és 19-iki Psylander-estékre már most lehet előjegyzéseket eszközölni a színház pénztáránál.

Sz. Zsigmondy Anna a Cigányszerelemben. Csütörtökön este Sz. Zsigmondy Anna vendégfellépte alkalmából a Cigányszerelem kerül színre. Ennek a bűbajos operettének Nagyváradon aratott didalmas sikere — méltán mondhatni — Sz. Zsigmondy Anna primadonnaságának fénykorához fűződik. A művész nő Kőrösházy Ilonája egyike azoknak az utólérhetlen alakításoknak, amelyeknek jelentőségét, a pompás hang mellett, éppen Zsigmondy Anna játékkészisége és temperamentuma biztosította. A csütörtöki bérletszünetes előadásra a bérlok jogait a színházi pénztár, ma, szerdán délig tartja fenn.

SPORT

Disztorna a főreáliskolában.

Vasárnap d. u. 4 órakor nagy közönség töltötte meg színtől a reáliskola tornatermét, hogy gyönyörködjenek az ifjak gyakorlataiban. Először a Testgyakorló kör tagok vonultak fel, akik aztán bemutatták a zenés szabadgyakorlatukat. A csapatornászás a lovon és gyűrűn igen szép volt s a közönség zajos tetszését vívta ki.

A társasgyakorlatok nem egyszer kacajra indították a közönséget. A játékok közül a kakasviadal, a lovasháború, de különösen a zsákfutás tetszett a közönségnek. Szép volt az iskolavívás. Művészi technikájával és finom ügyességével különösen Lehotzky A. tűnt ki.

Az alsó osztályosok távolugrásában Örley J. IV. tűnt ki, aki 397 cent ugrott. Magasugrásból első lett Lehotzky Árpád VIII. 1125 cm, második holtversenyben Ritter Gyula és Halász László 170 cm.

A korlát mintacsapat valóban szépet produkált. Maga Lakatos Béla, a vezető tornatanár előre megmutatta a gyakorlatokat és pedig annyira precizen, mintaszerűen, hogy a közönség minden egyes mutatványát pereckig tapsolta.

A diákok közül Brühlich, Tóth és Komlóssy tűntek ki korlát gyakorlatukkal.

A távol- és magasugrás nyertesét érmeikkel, a játékok és tréfás mutatványok apró szereplőit pedig csokoládékkal jutalmazták meg.

Egy sajnálatos esemény is történt. Brühlich Pálnak, aki a leghatalmasabb testű és erejű fiú a váradi középiskolákban, mikor a korlát gyakorlatokat végezte, egyik mellcsontja megpattant. Azonnal az öltözőbe ment, orvost hívtak, aki megállapította, hogy épséggel nem veszeljes a dolog. A közönség nem vett észre semmit, csak az apró diákemberek kérdezték kíváncsian, hogy mi baja van a „Tatá“-nak.

A közönség és ifjuság végül lelkesen éltette a vezető tornatanárt, Lakatos Bélát.

Megindulnak a bajnoki mérkőzések. Vasárnap — március 15-én — teljes erővel megindulnak a bajnoki football-mérkőzések. A Rhédey-kerti Sport-téren a Nagyváradi Törekvés—Nagyváradi SC csapatai találkoznak a bajnokság tavaszi fordulójában. A két erős helyi csapatnak küzdelme ezuttal is erős és érdekes lesz, mert a csapatok nem csak a győzelmi két pontért készülnek sikra szállni, hanem a második hely bevételét is erősán ambicionálják. E bajnoki mérkőzés után, — amely délután 2 órakor kezdődik — a NAC tréning mérkőzése lesz.

NYILTÉR

Reisz Miksa

butorgyára **BÉKÉSCSABA**
NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

TÁVIRÁTOK

Emelik az illetékeket.

Budapest, márc. 10.

(Saját tudósítónktól.) A „Nap“ értesülése szerint a pénzügyminiszteriumban az illetékek felemelését vették tervbe. Az emelkedés 30 millió többletet jelentene a kincstárnak, még pedig úgy, hogy minden egy koronás bélyeg helyett egy korona hatvan filléres bélyeget kellene használni.

Öngyilkos uriaszony.

Szeged, márc. 10.

Barkueza Sándorné, Lukács Rózi, egy alezredes özvegye tegnap beleugrott a kutba. Holtan huzzták ki. Megállapítást nyert, hogy tettét ittas állapotban követte el. Minden vagyonát a eselédjére hagyta.

Elítélt kém.

Bécs, márc. 10.

Jakob Arthur 4. huszárezred főhadnagya, aki a balkánháború alatt Oroszországnak kémszolgálatot teljesített, a helyőrségi hadbírótság tiszti rangjának elvesztésére, továbbá 14 és fél évi várfogságra ítélte.

VIGADÓ

mozgószínház

NAGYVÁRAD,

Fekete Sas-passage.

F. évi március hó 11-én és 12-én,
szerdán és csütörtökön

Kinai váza

Eredeti társadalmi Nordisk dráma
3 felvonásban, főszereplők Lilly
Beck és Olaf Fous Nordisk művészek

A mexikói felkelők

Eredeti aktualitás, helyszíni felvétel

Egy különös rokavadászat

Humoros.

A riválisok

Dráma.

Paula első szerelme

Francia vigjáték.

Gyula alvajáró

Bohózat.

Kedvezményes jegyek a dohánytőzsdékben kaphatók.

**A színház fütve van.
Legjobb szellőztetés.**

Előadások mindennap d. u. 6 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap d. u. 3-kor kezdődnek.

Helyárak: Páholy 6 sz. 6 K. I. hely 1 K. II. h. 60 f. III. hely 40 f.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	12.48
Buza májusra	— — —	124.1
Buza októberre	— — —	11.20
Rozs áprilisra	— — —	9.39
Rozs októberre	— — —	8.64
Zab áprilisra	— — —	7.63
Zab októberre	— — —	7.65
Tengeri májusra	— — —	6.76

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	845.25
Oszták hitelrészvény	—	641.—
4%-os koronajáradék	—	82.50
Oszt. magy. államv.	—	714.50
Jelzálogbank	— — —	445.25
Leszámitoló és pénzváltó	—	522.—
Hazai bank	— — —	284.75
Magyar bank	— — —	533.—
Keresk. bank	— — —	3670.—
Rimamurányi	— — —	665.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADAR.

Csemegemézet

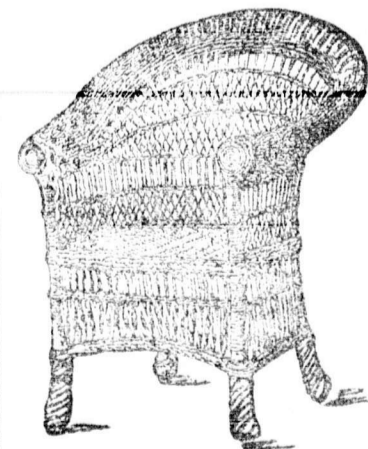
öt Kgrammos csinos postadobozokban 8 korona 50 fill.-ért bárhova bérmentve szállít utánvétellel

**Balatonvidéki Méz kiviteli
Vállalat Balatonfőkajár.**

Kérjük a t. közönséget, hogy elismert, jó hírnévnek örvendő cégünket ne tévessze össze hasonló hangzású mézelárusítókkal.

Ha nincs megelégedve szabadjával, me-
drága vagy rossz-
szul szab vagy
nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT**
GY. és **TARSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6.
(Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szőlő,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öntényről újat
készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Simon Lajos
kosárfonódjaja
Vízvezeték-utca 37. szám alatt.

ELVÁLLAL: mindennemű ezen szak-
mába vágó munkát fo-
nott butorokat bármilyen
kivitelben méltányos
árakban számítok.

Utazó **kosarak** raktáron
és ruhás **vannak**.

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percre.

Czim: a kiadóhivatalban

Hirdetmény.

Értesítjük a t. jégfogyasztó közönséget, hogy Székely Ferencz a városi jéggyár üzletvezetője a város szolgálatából kilépett és helyette Nagyvárad város közönsége Vermes Mórt alkalmazta.

Telefon szám: 651. Telefon szám: 651.

Van szerencsénk a t. jégfogyasztó közönséget értesíteni, hogy rendes nyári üzletünket megkezdtük és házhoz szállítunk tiszta vízvezetési vízből készült kristálytisza müjeget.

Havi bérletrendszerre előfizetéseket elfogadunk napi egész táblára és napi fél táblára.

Nagyban való vételnél kedvezményes áron szállítjuk a jeget a megrendelés helyére.

Egyszerű telefon felhívásra azonnal szállítjuk higiénikus kocsijainkon a megrendelt müjeget.

Tömeges megrendelést kér

Nagyvárad város jéggyára.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az **uj csipke, himzés, harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel **Friedmann Jenő**

MEGNYILT! MEGNYILT!

Dusafalva községben mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

A legmegbízhatóbb

Répa- és fűmagvak

özv. **Kádár Jánosné** üzletében, Rákóczi-ut 1. sz. alatt szerezhetők be

fűszer és csemegeárúk elsőrendű beszerzési forrása.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2. (Ausländer férfitiszabócég után.)

KÉSZIT uj férfi fűszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit **Lippner Márknál** szerzi be.

A **jó bornak nem kell czégér**

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja **Kecskeméti István**

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Nagyvárad város **VILLAMOS MŰVE**

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Értesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák** ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 614.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok, izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karbantyas portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, esömöszöit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kütgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés cementárugyár. Beton és vasheton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költséggel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Újonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlető fél értéktárgyait saját zárja alatt, ön-maga kezelheti és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szivesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyor-fürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről. **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor. **Vissza-utazás** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, ételmezés heti 56 koronától. Posta, távirtda, telefon egész éven át nyitva.

Csúz, kúszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévíz forrásait kitűnő eredménnyel használják.

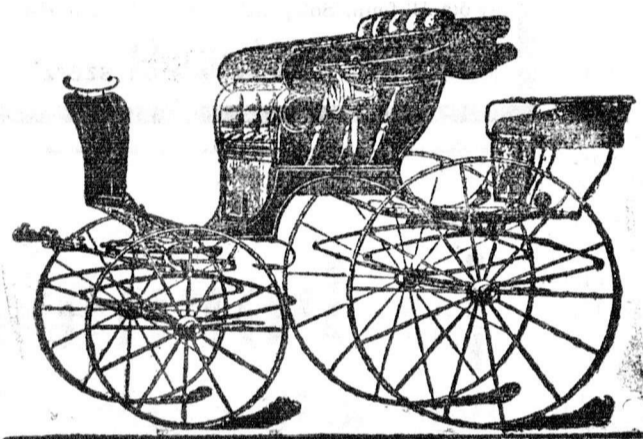
Szuperfoszfát Mútrágya

Telefon
969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőföldek, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150—200 kilóval 80—100 korona értékű a terménytöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementcső és fedőlemez üzlet.
Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Standary György

kocsigyáros, volt es.
és kir. gyógykovács.

Lakatos-utca 10. szám.

Telefon: 866.

Kész új kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kívánatra rajzok után is készítenek a legmodernebb kivitelben.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzügyviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámitol **váltókat**.

Előlegeket nyújt **értékpapirokra**.

Építkezési és jelzálogkölcönöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcönöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt címleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.